

Maria Piłypczak-Majerowicz

Forum Bibliotek Medycznych 2011 R. 4 nr 2 (8)

Forum Bibliotek Medycznych 4/2 (8), 645-648

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RECENZJA

Prof. dr hab. Maria Piótypczak-Majerowicz
Kraków - UP

FORUM BIBLIOTEK MEDYCZNYCH 2011 R. 4 nr 2 (8)

Do druku został przygotowany kolejny, 8 numer czasopisma za 2011 rok, skupiający opracowania autorów ośrodków uczelnianych. Zostały one przygotowane przez redakcję czasopisma w kilku grupach, z których najliczniejszą stanowią artykuły prezentujące różne biblioteki akademickie w kraju. Przedmowę napisał ks. prof. dr hab. Ludwik Grzebiń SJ, krótko charakteryzując treść włączonych do czasopisma opracowań i prezentując pozytywną opinię o *Forum Bibliotek Medycznych* (FBM). Szerzej treść nr 8 FBM omówił Ryszard Żmuda we wstępie zatytułowanym „Ósmy numer *Forum Bibliotek Medycznych*”. Pierwsze dwie wypowiedzi w dziale „Artykuły” są ważne i bardzo aktualne. Bolesław Horoka, autor przydatnych dla bibliotekarzy książek „Prawo autorskie w działalności bibliotekarskiej” (1997), „Bibliotekarz i prawo” (2010) oraz licznych artykułów przybliżających bibliotekarzom zawile problemy prawne, opracował dla FBM interesujące zagadnienie pt. „Autorskie prawa osobiste i cytowanie czyli o plagiacie i cytacie”. W opracowaniu autor porusza zagadnienie plagiatu i cytatu, które dla wielu licencjatów, magistrantów i doktorantów, a nawet dla przedstawicieli wyższych stopni naukowych jest nie tylko odległym zagadnieniem, także zbędnym obciążeniem dla nich. Drugi ważny temat porusza Maria Jakubowska, która pisze o wolontariacie pracowniczym („Wolontariat pracowniczy w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi”), który zdobywa sobie pole także na gruncie zawodowym w uczelniach, zwłaszcza w bibliotekach uczelnianych. W pewnym sensie dla wielu przyszłych bibliotekarzy stanowić może dopełnienie studenckich praktyk zawodowych, których w toku dydaktycznym jest za mało i nie zawsze odbywają się one w dobrych bibliotekach.

Dział: „Biblioteki uczelniane” zawiera prezentację 13 bibliotek uczelnianych w Polsce. Halina Brzezińska-Stec przedstawia w artykule „Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku w nowym gmachu – z perspektywy pięcioletnich doświadczeń” nie tylko rozwiązania architektoniczne, także wyposażenie gmachu bibliotecznego i dostosowanie go do zmieniających się szybko oczekiwań użytkowników oraz technologii elektronicznej. Budynek Biblioteki Uniwersyteckiej w Białymstoku ma dobry i dobrze gromadzony księgozbiór, mobilną i otwartą na zmiany kadrę biblioteczną i poszerzaną ciągle sferę usług biblioteczno-informacyjnych. Grażyna Jaśkowiak przedstawia „Bibliotekę Główną Uniwersytetu Gdańskiego”, której rola w ciągu ponad czterdziestu lat zmieniała się szybko, pracownicy dostosowywali się do nowych zadań (NUKAT), usługi biblioteczno-informacyjne stawały się coraz bardziej kompatybilne z nowoczesnym narzędziem, czyli komputerem. Dariusz Pawelec i Jadwiga Witek w opracowaniu „Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach” sygnalizują przeczuwany zaledwie przez wielu bibliotekarzy wymóg zmian, które będą musieli zaakceptować czyli wymóg permanentnego podnoszenia wszechstronnych kwalifikacji. Interesujące są opracowania następnych autorów, którzy prezentują nowe gmachy biblioteczne, ciekawe rozwiązania techniczne, dostosowywanie usług biblioteczno-informacyjnych do nowoczesnych narzędzi i systemów elektronicznych, także zwiększającą się rolę marketingu i promocji w codziennej działalności bibliotek akademickich. Danuta Kapinos sygnalizuje trzy elementy nowoczesnej biblioteki i jej nowego gmachu w opracowaniu: „Architektura, zasobność i usługi sprzyjają nauce. Biblioteka Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach”, w którym podkreśla jak ważną rolę pełni funkcjonalność architektoniczna budynku bibliotecznego, zasobność w dokumenty tradycyjne i elektroniczne oraz usługi dostosowywane do potrzeb użytkowników i możliwości finansowych biblioteki. Nowy, piękny gmach Biblioteki Uniwersytetu Papieskiego w Krakowie przedstawia Władysław Szczęch w pracy: „Biblioteka Główna Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie”. Budynek Biblioteki jest obecnie najbardziej nowoczesnym gmachem wśród uczelnianych, i nie tylko, bibliotek kościelnych. Trzy kolejne opracowania również prezentują nowoczesne rozwiązania architektoniczne w nowych budynkach bibliecznych. Dwa z nich odnoszą się do środowiska akademickiego Łodzi. Elżbieta Skubala i Anna Kazan opisują bardzo ciekawe rozwiązanie architektoniczno-budowlane, czyli umieszczenie nowoczesnej aparatury elektronicznej, dokumentów tradycyjnych i elektronicznych, kadry bibliecznej, użytkowników i realizowanych usług bibliecznych w budynku starej fabryki, który został dostosowany do wymogów, jakie spełniać muszą współczesne budynki użyteczności publicznej. Rozwiązanie problemu: stara fabryka i nowoczesny budynek biblioteki naukowej wymagał bardzo dobrej współpracy bibliotekarzy i architektów, bo funkcjonalność budynku wpływa na pracę bibliotekarzy, bezpieczeństwo zbiorów, użytkowanie nowoczesnej technologii

elektronicznej i satysfakcję użytkowników. Podkreśla ten aspekt także w swojej pracy Tomasz P i e s t r z y ń s k i : „Architektura i rozwiązania techniczne w nowoczesnej bibliotece akademickiej na przykładzie nowego gmachu Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego”. Budynek łódzkiej Biblioteki uniwersyteckiej został przestrzennie dobrze wkomponowany w równie nowoczesny kampus uczelni, połączony ze starszym gmachem nie tylko zewnętrznie, także wewnątrz obydwu rozbudowanych części oraz wyposażony w funkcjonalne urządzenia techniczne. Cykl budownictwa bibliotecznego zamyka opracowanie Danuty K o n i e c z n e j : „Nowoczesny gmach Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie”. Istotnie, gmach tej Biblioteki jest zaprojektowany na długoletnią pracę, obecność użytkowników, zwiększającą się ciągle jeszcze liczbę zbiorów tradycyjnych i przede wszystkim dokumentów elektronicznych oraz stosowanie coraz bardziej precyzyjnych systemów biblioteczo-informacyjnych. Biblioteka Uniwersytecka w Olsztynie obsługuje bardzo zróżnicowane środowisko użytkowników, tj. pracowników naukowo-dydaktycznych, studentów, także różne grupy zawodowe. Małgorzata W a l c z a k - W ó j c i a k przygotowała pracę: „Wykorzystanie źródeł informacji medycznej przez użytkowników Biblioteki Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie”, w której prezentuje źródła informacji z dziedziny medycyny oraz potrzeby użytkowników, zwłaszcza, że środowisko medyczne w Olsztynie nie ma wsparcia w uczelni ściśle medycznej. Biblioteka Uniwersytecka podjęła wyzwanie gromadząc dokumenty medyczne, które zostały gruntownie odmienione, o czym piszą w swojej pracy Scholastyka B a r a n i Katarzyna B i k o w s k a : „Transformacja zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie z zakresu nauk medycznych”. Jak wynika z opracowania autorek, dawne zbiory Biblioteki Akademii Techniczno-Rolniczej zawierające różnorodne materiały z dziedziny rolnictwa, zootechniki i weterynarii musiały ulec wymianie, selekcji i dostosowania do innych potrzeb zróżnicowanego środowiska akademickiego. Prezentacje bibliotek Politechniki Poznańskiej i Uniwersytetu Rzeszowskiego kończą cykl o bibliotekach uczelnianych. Są to opracowania Małgorzaty F u r g a ł : „Biblioteka Politechniki Poznańskiej” i Bożeny J a s k o w s k i e j : „Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego”, w których przedstawione są krótko dzieje, organizacja, działalność podstawowa bibliotek, zmieniające się zadania bibliotek wymagające od pracowników ciągłego podnoszenia kwalifikacji. Całości cyklu dopełnia praca Lilianny N a l e w a j s k i e j : „Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie – od tradycji do nowoczesności”, w którym autorka prezentuje drogę, jaką przeszła Biblioteka (BUW) gnieźdząca się przez wiele lat w kilku starych budynkach uniwersyteckich na Krakowskim Przedmieściu do bardzo nowoczesnego w końcu ubiegłego wieku nowego gmachu, w którym przyjęto bardzo śmiało wówczas rozwiązania architektoniczne wymagające zupełnie nowych działań biblioteczo-informacyjnych. Budynek BUW pełni też funkcje społeczne i reprezentacyjne (np. wizyta papieża Jana Pawła II)

w Warszawie, a nowoczesność odnosi się do realizacji bardzo zróżnicowanych i rozległych prac podstawowych, marketingowych, naukowo-badawczych.

Dział „Biografistyki” wypełniają dwa opracowania: Magdaleny R z a d k o - w o l s k i e j : „Polskie słowniki biograficzne - próba charakterystyki” i Ryszarda Ż m u d y : „Leksykon biograficzny uczonych” i „Słownik bibliotekarzy medycznych” na łamach *Forum Bibliotek Medycznych*. Oba opracowania dotyczą ważnego zagadnienia, jakim są słowniki biograficzne i biobibliograficzne, prezentują one świat specjalistów, twórców, pisarzy, uczonych, itd. Przegląd słowników biograficznych wraz z bibliografią stanowi potrzebny wykaz tego rodzaju źródeł, charakterystykę oraz próbę oceny i przydatności dla nauk historycznych, zwłaszcza historii nauk. Zarówno dział „Biografistyka” jak i „Słownik pracowników bibliotek medycznych”, prezentowane na łamach *Forum Bibliotek Medycznych*, są ważnym wkładem do informacji medycznej.

Programy edukacyjne prezentują prace kilku osób: Barbary N i e d ź w i e d z k i e j , Irene H u n s k å r , Małgorzaty S i e r a d z k i e j - F l e i t u c h , Reginy K ü f n e r - L e i n , Hege S l a t s j ø e , Anne S t e n h a m m e r , które opisują „Doświadczenia i wnioski z realizacji polsko-norweskiego projektu „MedLib Train” oraz Renaty S ł a w i ń s k i e j , która przygotowała pracę: „Wspólna platforma edukacyjna w zakresie dydaktyki podyplomowej – projekt bibliotek uczelni medycznych”. Równie ważne jest opracowanie Zdzisława S z k u t n i k a : „Zasady opisu bibliograficznego i redagowanie przypisów w pracach dyplomowych”, przydatne dla wszystkich piszących teksty naukowe, nie tylko przyszłym lekarzom. Znajomość obowiązujących zasad w opisie bibliograficznym dokumentu powinna być wpajana uczniom szkół średnich, natomiast stosowanie tych zasad na poziomie szkolnictwa wyższego winno być regułą przy komponowaniu tekstów naukowych. Tekst bardzo przydatny i dobrze, że czasopismo bibliotek medycznych porusza ten problem.

Na łamach *Forum Bibliotek Medycznych* ukazują się również działy: „Materiały dydaktyczne” (w numerze 8 jest to „Naukowa informacja medyczna”) dla doktorantów, „Informatory” (Anna K o z a : „Informator o archiwach uczelni medycznych”), słowniki biograficzne - w poprzednich numerach "Leksykon biograficzny uczonych", a w obecnym „Słownik pracowników bibliotek medycznych” - przygotowano 9 biogramów uczonych wraz z bibliografią podmiotową i przedmiotową, które opracowali różni autorzy.

Ogólnie numer 8 *Forum Bibliotek Medycznych* za 2011 rok z planowanymi do druku opracowaniami przedstawia się pozytywnie, zawiera interesujące treści, zwłaszcza w dziale „Biblioteki uczelniane”, gdzie autorzy prezentują organizację i działalność naukowych bibliotek różnych polskich uczelni, które realizację zadań biblioteczno-informacyjnych przeniosły do nowych gmachów bibliotecznych.